

શ્રી કલ્પભાઈ આર કટારા આર્ટ્સ કોલેજ શામળાજી

એમ.એ. સેમ-૨

વિષય ગુજરાતી

સી.સી.- ૨૦૫ સાહિત્ય અને સમાજશાસ્ત્ર

MCQ -50

Total Marks - 100

૧.	સાહિત્યના સ્વરૂપોમાં નવલકથાનું સ્વરૂપ કઈ રીતે મહત્વનું પરિભળ ગણાવી શકાય?						
a)	સમાજને ઉચ્કેરવા	b)	સમાજજીવનને સંતુલન જાળવવા	c)	સમાજજીવનને પ્રતિબિંબિત કરવા	d)	સમાજમાં એકરૂપતા લાવવા
૨.	સાહિત્ય માત્ર સમાજનું દર્પણ નથી તે પથપ્રદર્શક દીપક પણ છે તેથી કહેવાય છે કે “સાહિત્ય સમાજની આરસી છે” એવું કોણ કહે છે?						
a)	અબ્રાહમ	b)	કોઝર લેવિસ	c)	રિચર્ડ લોગટે	d)	માર્ક્સ
૩.	સાહિત્ય હંમેશા કોના આધારે રચાતું હોય છે?						
a)	જીવી ગયેલા જીવનના	b)	સમાજના જીવાતા જીવનના	c)	આવનાર જીવનના	d)	દુઃખી જીવનના
૪.	સમાજજીવનની ખાસિયતો પ્રતિકાત્મક રીતે, ક્ષતિઓ, પ્રશ્નો, પ્રાપ્તિઓ વગેરેને વાસ્તવિક ઘટનાઓના આધારે કોણ વ્યક્ત કરે છે?						
a)	સાહિત્ય	b)	સમાજવ્યવસ્થા	c)	લોકગીતો	d)	લોકકથાઓ
૫.	કોઈ પણ દેશના સાહિત્યના અધ્યયન દ્વારા તે દેશના લોકોના જીવન વિશે જાણી શકાય છે આ વાક્ય કોનું છે?						
a)	રલ્ફ લિંટન	b)	લુઈસ બોનાલ્ડે	c)	ફિગ્સ્લે ડેવિસ	d)	ટાલ્કોટ પાર્સન્સ
૬.	સાહિત્યિક સર્જનમાં નવલિકાઓ અને નવલકથાઓ ઘટનાપ્રધાન હોવાથી કયા જીવનની વિવિધ વાસ્તવિકતાઓનું તેમાં યથાર્થ નિરૂપણ થઈ શકે છે?						
a)	સમાજજીવન	b)	લોકજીવન	c)	લોકવ્યવસ્થા	d)	ગ્રામ્યજીવન
૭.	ગાંધીયુગની સાહિત્ય રચનાઓ મહદંશે ભારતની પ્રજાને સ્વાતંત્ર્ય પ્રાપ્તિ ચળવળમાં શું પૂરું પાડતી હતી ?						
a)	તાકાત અને હિંમત	b)	જોમ અને જુસ્સો	c)	એકતા	d)	અખંડીતતા
૮.	સાહિત્યનો અર્થ શો થાય છે?						
a)	સહિતનો અભાવ	b)	સહિતનો ભાવ	c)	સહિતનો વિસ્તાર	d)	સહિત
૯.	‘સમાજ અને સંસ્કૃતિ એ બંને સાહિત્યની સર્જનાત્મક શક્તિઓ છે આ વ્યાખ્યા કોણે આપી છે?						
a)	જોશેફ એસ ડુસેક	b)	કાર્લ માર્ક્સ	c)	એચ.ડી.ડકન	d)	કોઝર લેવિસ
૧૦.	જનમટીપ ની પ્રસ્તાવનામાં ઝવેરચંદ મેઘાણીએ શું કહીને તેને મહેકાવી છે?						
a)	નિજ ધરતીનો સોડમ	b)	સુમધુર કુલોની સુવાસ	c)	નિજ ધરતીના ખેડુ	d)	નિજ ધરતીની પેદાશ
૧૧.	ઉમાશંકર જોશીની કઈ એકાંકીમાં દીકરીને સાપનો ભારો ગણવાનું રૂઢ અને અમાનવીય કહી શકાય એવું વલણ હોવા મળે છે?						
a)	ઊડણ ચરકલડી	b)	બારણે ટકોરા	c)	સાપના ભારા	d)	ખેતરને ખોળે
૧૨.	ઈશ્વર પેટલીકરનો જન્મ ક્યાં થયો હતો?						
a)	બામણા	b)	કલ્લેકા	c)	પેટલી	d)	જનાલી
૧૩.	જનમટીપ નવલકથામાં મહાકાંઠાના કઈ કોમના લોકવ્યવહારનું નિરૂપણ થયેલું છે?						
a)	ખેડ-ઠાકરડાની પછાત કોમ	b)	ચૌધરી કોમ	c)	વાઘરી કોમ	d)	પટેલ કોમ
૧૪.	૧૯૪૪ થી સાહિત્યક્ષેત્રે જનમટીપ લીન પ્રવેશનાર પેટલીકર ‘સર્જન’ ને કોની સાથે સરખાવે છે?						
a)	પિતૃત્વ	b)	સુધારત્વ	c)	માતૃત્વ	d)	કતૃત્વ
૧૫.	ઈશ્વર પેટલીકરના માતા-પિતાનું નામ શું હતું?						
a)	લાલશંકર અને નવદુર્ગા	b)	મોતીભાઈ પટેલ અને જીવીબા	c)	નાનાલાલ અને રેવાબા	d)	જેઠાભાઈ અને ગોમતીબેન
૧૬.	‘જનમટીપ’ નામની નવલકથા લખવી શરૂ કરી તેનો શેમાં ચાલુ વાર્તા તરીકે સ્વીકાર થયો ?						
a)	કૂલછાબ	b)	સંસ્કૃતિ	c)	પ્રસ્થાન	d)	પ્રજાબંધુ
૧૭.	‘નિશીથ’ કૃતિના સચયિતાનું નામ આપો?						
a)	સુન્દરમ	b)	ઉમાશંકર જોશી	c)	હરીન્દ્ર દવે	d)	દર્શક
૧૮.	જ્ઞાનપીઠ એવોર્ડ મેળવનાર પ્રથમ ગુજરાતી કોણ હતા?						
a)	રવિશંકર મહારાજ	b)	કે.ક.શાસ્ત્રી	c)	ઉમાશંકર જોશી	d)	કાન્ત
૧૯.	‘લોહીની સગાઈ’ વાર્તાના લેખક કોણ છે?						
a)	ત્રિભુવંદાસ લુહાર	b)	આઈ.કે.વીજળીવાળા	c)	દક્ષેશ ઠાકર	d)	ઈશ્વર પેટલીકર
૨૦.	ઉમાશંકર જોશીનું કયું સામયિક સાહિત્ય ક્ષેત્રે અજોડ ગણાય છે?						
a)	સંસ્કૃતિ	b)	કુમાર	c)	વીસમી સદી	d)	પ્રસ્થાન
૨૧.	પૂંજો, ભીમો, અને ચંદા કઈ નવલકથાના પાત્રો છે?						
a)	સોક્રેટિસ	b)	દીપનિર્વાણ	c)	જનમટીપ	d)	તુલસીક્યારો
૨૨.	‘સાપના ભારા’ અને ‘ઉઘાડી વારી’ એ કોની કૃતિઓ છે?						
a)	ત્રિભુવંદાસ લુહાર	b)	રામનારાયણ પાઠક	c)	ઝવેરચંદ મેઘાણી	d)	ઉમાશંકર જોશી
૨૩.	ગ્રામજીવનના આલેખક પણ સુધારક સર્જક તરીકે કય સર્જક જાણીતા છે?						
a)	જયંતિ દલાલ	b)	ઈશ્વર પેટલીકર	c)	ક.મા.મુનશી	d)	નડાનાલાલ
૨૪.	‘વિશાળે જગ વિસ્તારે નથી એક માનવી, પશુ છે પક્ષી છે વનોની છે વનસ્પતિ’ પ્રખ્યાત પંક્તિઓ કયા કવિની છે?						
a)	ઉમાશંકર જોશી	b)	નરસિંહ મહેતા	c)	બાલમુકુન્દ	d)	ઝીણાભાઈ દેસાઈ

૨૫.	જનમટીપ નવલકથાના પાત્રો અને લેખકનું નામ જણાવો						
a)	કાળુરાજુ - પન્નાલાલ પટેલ	b)	સત્યકામ, રોહિણી - દર્શક	c)	ભીમો, ચંદા, પંજો - ઈશ્વર પેટલીકર	d)	કાનજી, જીવી - પન્નાલાલ પટેલ
૨૬.	'સદા સૌમ્ય શી વૈભવૈ ઉભરાતી મળી માતૃભાષા મુને ગુજરાતી' માતૃભાષાવંદનાની આ પંક્તિઓ ક્યા કવીની છે?						
a)	અરદેશર ફ.ખબરદાર	b)	ઝવેરચંદ મેઘાણી	c)	કવિ નર્મદ	d)	ઉમાશંકર જોશી
૨૭.	'જનમટીપ' કૃતિનું સ્વરૂપ જણાવો?						
a)	નવલિકા	b)	નવલકથા	c)	ઉર્મિકાવ્ય	d)	નાટક
૨૮.	'સાપના ભારા' કૃતિનું સ્વરૂપ જણાવો?						
a)	નવલકથા	b)	એકાંકી	c)	નાટક	d)	નવલિકા
૨૯.	કૃતિ અને સાહિત્યકારના સંદર્ભમાં ક્યુ જોડકું ખોટું છે?						
a)	ઉપરવાસ - રઘુવીર ચૌધરી	b)	આંગણિયાત - જોસેફ મેકવાન	c)	લીલુડી ધરતી - યુનીલાલ મડિયા	d)	જનમટીપ - ઉમાશંકર જોશી
૩૦.	નીચેનામાંથી ક્યા જાણીતા કવિ અને સાહિત્યકારનું તખલ્લુસ 'વાસુકી' છે?						
a)	ત્રિભુવંદાસ લુહાર	b)	સુરેશ દલાલ	c)	ઉમાશંકર જોશી	d)	જ્યોતીન્દ્ર દવે
૩૧.	પાત્ર અને કૃતિ અંગેનું ક્યુ જોડકું સાચું છે?						
a)	રુદ્રદત્ત, જીવી - ગ્રામલક્ષ્મી	b)	ભીમો, ચંદા - જનમટીપ	c)	સુખલાલ, રોહિણી - વેવિશાળ	d)	માધવમંત્રી, રાજુ - કરણધેલો
૩૨.	નીચેના પૈકી ક્યા પુસ્તકના લેખક ઉમાશંકર જોશી નથી?						
a)	પ્રાચીના	b)	નિશીથ	c)	ગોરજ	d)	ગંગોત્રી
૩૩.	ઈશ્વર પેટલીકરની કંઈ નવલકથામાં પાટણવડિયા કોમનું કૌવત અને હીર પ્રગટ થાય છે?						
a)	ભવસાગર	b)	જનમટીપ	c)	મારી હૈયાસગડી	d)	લોકસાગર ને તીરે તીરે
૩૪.	ઉમાશંકર જોશીના ક્યા એકાંકી સંગ્રહે ગુજરાતને ગ્રામજીવનનું માર્મિક વાસ્તવદર્શન કરાવ્યું?						
a)	હવેલી	b)	ઉડણ ચરકલડી	c)	સાપના ભારા	d)	શહીદ
૩૫.	ભીમાને પરણેલી, સાંઠ નાથનારી પરાક્રમી ચંદાની મશ્કરી કોણ કરે છે?						
a)	રામો	b)	ગલો	c)	પંજો	d)	કાનો
૩૬.	'સાપના ભારા' એકાંકી સંગ્રહમાં ક્યા એકાંકીમાં શાહુકાર દૂવારા ખેડુનો જે રીતે શોષણ થાય છે તેનું ચિત્ર આપવામાં આવ્યું છે?						
a)	સાપના ભારા	b)	કડલાં	c)	હવેલી	d)	શહીદ
૩૭.	જનમટીપ નવલકથામાં ગામશાહુકારને ત્યાં ધાડમાં કોણ ઘવાય છે?						
a)	ભીમો	b)	કાળુ	c)	હવેલી	d)	શહીદ
૩૮.	સગર્ભા બાળ વિધવા મેનાની અસહાય કફોડી સ્થિતિનું વિષયવસ્તુ કરણગર્ભ રીતે આ એકાંકીમાં પ્રસ્તુત થયું છે?						
a)	શલ્યા	b)	બારણે ટકોરા	c)	દેઢના દેડ ભંગી	d)	સાપના ભારા
૩૯.	ભીમા સાથે શરત પ્રમાણે પુંજ સાથે વેરની વસૂલાત ન થાય ત્યાં સુધી ચંદા ક્યાં જઈને રહે છે?						
a)	ગામના પાદરે	b)	કુવે	c)	પિયર	d)	બીજા ગામમાં
૪૦.	ઉમાશંકરની કંઈ એકાંકીમાં પુરૂષ પ્રધાન માનસમાં રાચતો ગ્રામસમાજ દીકરીના જન્મને તેના અવતરણથી જ 'શલ્યા' રૂપે જુએ છે?						
a)	પડધા	b)	શલ્યા	c)	દુર્ગા	d)	ખેતરને ખોળે
૪૧.	ભીમાએ કોની સાથે મળીને પુંજનું ખૂન કરી વેર લેતા ચંદા પાછી ફરે છે?						
a)	કાકા	b)	સસરા	c)	ભાઈ	d)	પિતા
૪૨.	પુંજનું ખૂન કરવાથી ભીમાને શું સજા થાય છે?						
a)	ફાંસી	b)	જીવતો સળગાવવાનો	c)	જનમટીપ	d)	ગામ બહાર મુકવો
૪૩.	'સાપના ભારા' એકાંકીસંગ્રહમાં નિરૂપાયેલ 'દુર્ગા' ગાજરની પીપુડી' અને 'વિરાટ જનતા' કેવા પરિવેશને આલેખે છે?						
a)	ગ્રામ્ય અને નગરજીવન	b)	નગરજીવન	c)	ગ્રામ્યજીવન	d)	શહેરીજીવન
૪૪.	જનમટીપ પામેલા ભીમાના ઘર ખેતરને કુશળતાથી કોણ સંભાળી લે છે?						
a)	ગીતા	b)	મંદા	c)	કાંતા	d)	ચંદા
૪૫.	'ઉડણ ચરકલડી' માં સર્જક કેવા લગ્નની વાત કરી છે?						
a)	જ્ઞાતિ લગ્ન	b)	કજોડા	c)	બાળ લગ્ન	d)	પ્રેમ લગ્ન
૪૬.	સૌરાષ્ટ્રની કહેવત પ્રમાણે 'સિદ્દરી બળે પણ વળ ન છુટે' તેવો સ્વભાવ ધરાવતી ચંદા સામે કોણ ઝાંખો પડે છે?						
a)	દેવો	b)	પુંજો	c)	ભીમો	d)	રામો
૪૭.	'દુર્ગા' માં આદર્શધેલો પતિ હરનાથ કય વ્રતથી દુર્ગાના જીવનને શુષ્ક કરી નાખે છે?						
a)	બ્રહ્મચર્ય	b)	સાદુજીવન	c)	વિવાસીજીવન	d)	તામસીજીવન
૪૮.	જીવીનું પાત્ર ક્યાં એકાંકીમાં આવે છે?						
a)	સાપના ભારા	b)	દુર્ગા	c)	શલ્યા	d)	ઉડણ ચરકલડી
૪૯.	ગામડાઓમાં રૂઢિવાદી નાતના બંધનો અને કુરિવાજોના કારણે કુવે પડવાનો વારો આવે તેનું નિરૂપણ લેખકે કંઈ એકાંકીમાં કર્યું છે?						
a)	ઉડણ ચરકલડી	b)	ખેતરના ખોળે	c)	ગાજરની પીપુડી	d)	વિરાટ જનતા
૫૦.	મેના અને નંદરામનું પાત્ર ક્યાં એકાંકીમાં નિરૂપણ પામ્યું છે?						
a)	બારણે ટકોરા	b)	કડલા	c)	પડધા	d)	સાપના ભારા

1)	c
2)	a
3)	b
4)	a
5)	b
6)	a
7)	b
8)	b
9)	a
10)	a
11)	c
12)	c
13)	a
14)	c
15)	b
16)	d
17)	b
18)	c
19)	d
20)	a
21)	c
22)	d
23)	b
24)	a
25)	c
26)	e
27)	b

28)	b
29)	d
30)	c
31)	b
32)	c
33)	b
34)	c
35)	c
36)	b
37)	a
38)	d
39)	c
40)	b
41)	d
42)	c
43)	b
44)	d
45)	b
46)	c
47)	a
48)	d
49)	b
50)	d

ANSWER KEY